

EUROPEES PARLEMENT

FEDERATIE VAN SOCIALISTISCHE PARTIJEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP

PS/CE/40/77

Brussel, 14 juni 1977

Ontwerp-verkiezingsmanifest

van de
Federatie van Socialistische Partijen
van de Europese Gemeenschap

Goedgekeurd door het Bureau van de Federatie op 6 juni 1977

	<u>Blz.</u>
Preambule	1
I. Democratie en instellingen	3
II. Economisch en sociaal beleid	5
III. Buitenlands beleid	20

Verspreiding : 5 BE
6 A

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Or. De.

PREAMBULE

Wij, de socialistische partijen van de Europese Gemeenschap verklaren gemeenschappelijk tegenover de kiezers in onze landen dat wij in vrede een Europa willen opbouwen met meer vrijheid, rechtvaardigheid en solidariteit.

Ons gemeenschappelijk doel is een voor al zijn burgers menselijker en socialer Europa.

De bevrijding van de mens van elke vorm van afhankelijkheid en nood is overal in de Europese Gemeenschap het belangrijkste doel van de socialisten. In het belang van deze doelstelling streven wij naar een verandering van de economische en maatschappelijke structuren in onze landen. Tegenwoordig is echter elk land op zich te klein om deze taak alleen te kunnen vervullen. Dit kan alleen door de Europese integratie worden bereikt.

Ondanks de inspanningen die wij ons overal in de Gemeenschap en in elke lid-staat hebben getroost en ondanks de vooruitgang die dank zij deze inspanningen kon worden geboekt, zijn wij nog ver van dit doel verwijderd. De vrede is op ons continent nog altijd niet volledig gewaarborgd, de dreiging van een atoomoorlog nog niet verbannen, inflatie en werkloosheid hebben een onaanvaardbaar peil bereikt.

Onrechtvaardige samenlevingsstructuren, een ongelijke inkomens- en vermogensverdeling, nog altijd bestaande ongelijke kansen en ongelijke mogelijkheden wat betreft de toegang tot kennis en macht vormen - zij het in verschillende mate - nog steeds hinderpalen op onze gemeenschappelijke weg.

Overal in Europa strijden socialisten in dienst en in het belang van de mens voor de afschaffing van deze onrechtvaardigheden en ongelijke kansen en voor een harmonische ontwikkeling van de samenleving.

Om dat te bereiken, moeten wij in de eerste plaats in onze eigen landen handelend optreden, want de Europese Gemeenschap is met haar instrumenten nog niet geheel tegen de uitdagingen van onze tijd opgewassen. Maatregelen op alleen nationaal vlak kunnen echter niet toereikend zijn om dit probleem op te lossen. Wij streven er daarom tegelijkertijd naar de speelruimte van de Gemeenschap onder controle van een democratisch gekozen parlement uit te breiden.

Onze partijen hebben elk een verschillend historisch erfgoed geërfd. Zij zijn actief in landen waarin het economisch ontwikkelingspeil, de intensiteit van maatschappelijke controverses, de culturele tradities, de mate waarin men open staat voor de problemen van onze samenleving en het spel van nationale politieke krachten zeer sterk uiteenlopen.

Al onze partijen zijn tegenover alle burgers van hun landen verplicht de economische en sociale voorwaarden te scheppen voor vrijheid, veiligheid en zelfbeschikking van alle in die landen wonende mensen.

Europa staat thans op de drempel van een tijdperk waarin het nieuwe en gevaarlijke uitdagingen zowel van binnen als van buiten moet aannemen.

Het is in het belang van Europa een positieve oplossing te vinden voor de enorme problemen van de derde wereld, de groter wordende schaarste aan grondstoffen, voedsel en energie en de dikwijls miskende gevaren van de milieuvervuiling. Al deze problemen zijn zo ernstig dat wij al onze politieke doelstellingen opnieuw moeten omschrijven.

Ook in Europa zelf doen zich crises en problemen voor waarvoor men tijdig oplossingen moet vinden. Nieuwe vervreemdingsverschijnselen zijn op bijna alle maatschappelijke vlakken waar te nemen, nieuwe vormen van criminaliteit en geweld nemen in bijna al onze landen toe, in sommige landen bevinden zich bovendien de steden in een ernstige crisis.

Zonder een duidelijk omschreven politiek concept zijn voor deze vraagstukken geen oplossingen te vinden en zonder politieke macht kunnen de oplossingen niet worden doorgezet.

Geen enkel Europees land beschikt alleen over de mogelijkheden deze vraagstukken op te lossen. Europa is erop achteruitgegaan. Alleen op Europees niveau echter kunnen de voorwaarden worden geschapen voor het overleven, voor de ontwikkeling en ontplooiing van onze landen en voor een rechtvaardiger verdeling van de rijkdom in de wereld. De socialistische partijen in Europa weten dat de wettiging van de politieke autoriteit op ons continent nog lange tijd op nationaal vlak ligt. Wij allen zijn echter door dezelfde Europese gedachte bezielde en - wanneer ons door de algemene verkiezingen deze opdracht wordt gegeven - willen wij ons inspannen voor de geleidelijke integratie van onze landen tot aan de oprichting van een Europa van vrije en verantwoordelijke burgers.

De Europese Gemeenschap is in strijd met het Verdrag er niet in geslaagd een gemeenschappelijk beleid te ontwikkelen op het gebied van valuta, belastingen, sociale zekerheid, energie, ruimtelijke ordening en vervoer. Het enige gemeenschappelijke beleid betreft de landbouw. Ook dit beleid loopt, ondanks de successen, gevaar wegens het gebrek aan een beleid in andere sectoren. De Gemeenschap kon helaas noch inzake het internationaal monetair bestel, noch inzake de energiecrisis een gemeenschappelijk standpunt bepalen.

Het Verdrag waarbij de Gemeenschap in het leven werd geroepen diende in de eerste plaats commerciële belangen. Doel van de opbouw van Europa was door de ontwikkeling van één uniform economisch gebied tot een politieke gemeenschap te komen. Deze verwachting is slechts in ontoereikende mate in vervulling gegaan. Tot dusver stond teveel het Europa van de goederen op de voorgrond en te weinig het Europa van de werknemer, van de politieke stromingen, de rechten van de staatsburger, de economische, sociale en democratische rechten.

De socialisten spannen al hun krachten in voor een Gemeenschap waarin de burgers in vrede en in een sociaal gewaarborgde vrijheid leven.

I. DEMOCRATIE EN INSTELLINGEN

- 1.1. De socialisten achten de rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement absoluut noodzakelijk als stap op de weg naar de democratisering van de Europese Gemeenschap.
- 1.2. Het Europese Parlement heeft reeds thans het laatste woord over een gedeelte van de Europese begroting; het kan tevens de begroting in haar geheel verwerpen. Ten aanzien van voorstellen van de Commissie heeft het echter alleen het recht te worden gehoord alvorens de Raad van Ministers beslist. Er wordt onvoldoende democratische controle uitgeoefend op die sectoren die de nationale parlementen hebben opgegeven toen deze aan de Gemeenschap werden overgedragen. Sociaal en werkgelegenheidsbeleid, landbouw- en regionaal beleid, buitenlandse handel en ontwikkelingshulp, milieu- en consumentenbescherming zijn voor het welzijn van de Europese burger van groot belang. Zij worden momenteel gedeeltelijk op Europees niveau geregeld zonder dat de mogelijkheid tot parlementaire beslissingen bestaat.
- 1.3. De Gemeenschap beschikt over aanzienlijke eigen middelen. De controle op deze middelen is de nationale parlementen ontnomen, maar ook de Europese burgers in hun totaliteit omdat er nog geen democratisch controleorgaan op Europees niveau bestaat.
- 1.4. Voor de overdracht van taken aan de Europese Gemeenschap en de uitbreiding van haar bevoegdheden - ook in het kader van de Europese politieke samenwerking - bestaan daarom bepaalde voorwaarden :
 - Een door en door democratische medezeggenschap en controle in de instellingen van de Europese Gemeenschap moet gewaarborgd zijn en bevoegdheden die aan de nationale parlementen onttrokken worden, moeten aan het Europese Parlement worden overgedragen.
 - De overdracht van nieuwe bevoegdheden aan Europese instellingen mag de verwezenlijking van een sociaal-democratisch programma op nationaal vlak niet in de weg staan.
 - Een Europese integratie dient dusdanig plaats te vinden dat Europa zich in de richting van een democratisch-socialistisch model kan ontwikkelen.

2. Het Parlement

- 2.1. Doordat de verschillende politieke stromingen in het Europese Parlement verenigd zijn, vertegenwoordigt het de Europese bevolking.
- 2.2. In het kader van de bevoegdheden van de Europese Gemeenschap wordt het Parlement tot wetgever. Zijn beslissingen behoeven de instemming van de Raad.

3. De Commissie

- 3.1. Vóór alles dient de Commissie volledig gebruik te maken van de bevoegdheden die zij krachtens de bestaande Verdragen bezit. Haar moet meer speelruimte worden toegekend om zelfstandig te kunnen handelen in het kader van het gemeenschappelijk bepaalde communautaire beleid. De Raad moet daartoe executieve bevoegdheden vaker aan de Commissie overdragen.
- 3.2. De Commissie wordt na overleg met het Europese Parlement door de Raad benoemd. Daarbij dient gewaarborgd te zijn dat alle lid-staten in de Commissie vertegenwoordigd zijn.

4. De Raad

- 4.1. Als eerste stap op de weg naar democratisering van de Gemeenschap verplicht zich de Raad over initiatieven en adviezen van het Parlement te beraadslagen en het binnen een verplichte termijn op de hoogte te stellen van de tenuitvoerlegging.
- 4.2. Om de besluitvorming in de Gemeenschap te verbeteren, wijkt de Raad - behalve in de bij de Verdragen genoemde gevallen - slechts bij wijze van uitzondering af van het principe van meerderheidsbesluiten.

5. Het Europese Hof van Justitie

De bevoegdheden van het Europese Hof van Justitie dienen te worden uitgebreid om steeds een doelmatige bescherming van de grondrechten te waarborgen wanneer communautaire maatregelen de burger raken. Daarom moeten de mogelijkheden om een beroep te doen op het Europese Hof van Justitie worden uitgebreid. Het Hof van Justitie heeft intussen in zijn rechtspraak de "klassieke" grond- en mensenrechten erkend. Dezelfde ontwikkeling moet worden nagestreefd voor de economische en sociale rechten.

6. Het Economisch en Sociaal Comité

- 6.1. Voorwaarden voor de democratisering van het Economisch en Sociaal Comité zijn een rechtvaardiger vertegenwoordiging van de werknemers en een uitbreiding van zijn bevoegdheden. Het Economisch en Sociaal Comité dient voor de helft uit vertegenwoordigers van de werknemers te zijn samengesteld.
- 6.2. Het Economisch en Sociaal Comité moet voor het Europees sociaal beleid en het werkgelegenheidsbeleid het recht van initiatief worden toegekend.

II. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

De socialistische partijen streven een economisch beleid na dat tot doel heeft : een gemeenschap te verwezenlijken

1. met volledige werkgelegenheid,
2. met prijsstabiliteit,
3. met een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling,
4. met een gezonde en democratische economische structuur,
5. met economische democratie,
6. met een verbeterde sociale zekerheid,
7. met betere bestaans- en arbeidsvoorwaarden,
8. met betere vormingsmogelijkheden.

1. Een Gemeenschap met volledige werkgelegenheid

- 1.1. Het recht op werk is en blijft een essentiële eis van het democratisch socialisme. Het is één van de grondrechten van de mens. Derhalve dient de bestrijding van de werkloosheid en het waarborgen van volledige werkgelegenheid de belangrijkste taak van de Europese Gemeenschap en de lidstaten te zijn. Daarbij leggen de socialisten niet alleen de nadruk op een beleid dat naar volledige werkgelegenheid streeft, maar ook op een beleid dat tot doel heeft betere arbeidsvoorwaarden te scheppen.
- 1.2. De socialisten spannen zich derhalve in voor een menswaardige en harmonische groei die bij innovaties, investeringen, het scheppen van werkgelegenheid en de vestiging van ondernemingen rekening houdt met de behoeften van een sociaal en evenwichtig leven, en wel met name vanuit het perspectief van de milieubescherming.
- 1.3. Een beleid dat volledige werkgelegenheid nastreeft, betekent voor socialisten bewust mede vorm te geven aan de onvermijdelijke economische verandering in plaats van alleen maar op economisch verkeerde ontwikkelingen te reageren. Voorwaarde daarvoor zijn structurele hervormingen en een vooruitziend economisch beleid dat op technisch-economische veranderingen flexibel reageert. Zuiver conjuncturele beleidsmechanismen, zoals de regulering van de vraag door vaststelling van de geldvolumes of het nemen van maatregelen om investeringen aan te sporen, uitsluitend aan de hand van middelen in het kader van het belasting- of kredietbeleid, vormen voor dit probleem slechts een onvolledige oplossing. Een noodzakelijke aanpassing van het aanwezige potentieel aan de algemeen maatschappelijke behoeften is alleen mogelijk met de middelen van een duidelijk omljnd en bewust ontwikkeld structureel beleid.

1.4. Doel is een nieuw beleid uit te stippelen dat volledige werkgelegenheid garandeert. De afschaffing van de werkloosheid moet zonder twijfel in de eerste plaats met name worden nagestreefd door een beleid inzake de groei, dat

- berust op de ontwikkeling in de industrie-, handels- en dienstverleningssector;
- rekening houdt met de behoeften van een nieuw te bewerkstelligen internationale taakverdeling;
- wordt aangevuld door een actief werkgelegenheidsbeleid.

De in de meeste lid-staten nog grotendeels onbevredigde collectieve behoeften, met name op de gebieden gezondheid, humanitaire dienstverleningen, cultuur en vorming, bieden grote kansen voor een menswaardige groei. Een socialistisch economisch beleid zal deze kansen vastberaden waarnemen.

1.5. Om volledige werkgelegenheid te garanderen, kunnen uiteenlopende maatregelen in de afzonderlijke lid-staten zeer zeker nodig blijken :

- De door aanzienlijke regionale verschillen gekenmerkte lid-staten dienen een regionaal beleid te verwezenlijken dat een systematische verdere ontwikkeling van de benadeelde regio's mogelijk maakt door de oprichting van nieuwe overheidsondernemingen en particuliere bedrijven in de hand te werken en de ontwikkelingsmogelijkheden van de reeds bestaande kleine en middelgrote ondernemingen te bevorderen, en wel met name in de sector industrie en ambacht.
- Desondanks blijft in die regio's waar reeds een toereikende infrastructuur bestaat, een doortastend werkgelegenheidsbeleid noodzakelijk.

In alle lid-staten is een merkbare verkorting van de werktijden en een verlenging van de jaarlijkse vakantie noodzakelijk.

1.6. Een vergemakkelijking van de economische aanpassingsprocessen vereist tevens steunmaatregelen ten behoeve van de werknemer die door de economische ontwikkeling gedwongen is van betrekking te veranderen. Elke werknemer moet derhalve in staat worden gesteld zich op de arbeidsmarkt te handhaven

- dank zij een solide basisopleiding;
- dank zij kwalificaties van arbeidsbureaus en beroepskeuzeadviesbureaus;
- dank zij een behoorlijke financiële ondersteuning van de werknemer die van beroep verandert.

Met name dienen die categorieën te worden ondersteund die met de grootste problemen op de arbeidsmarkt te kampen hebben :

- de jongeren, waarvoor de intrede in het beroepsleven na het einde van hun schooljaren vaak ernstige problemen met zich meebrengt;

- de vrouwen, en met name zij die nadat zij een groot deel van hun leven huishoudelijke bezigheden hebben verricht, nu naar een betrekking streven;
- de oudere werknemers;
- de buitenlandse werknemers;
- de gehandicapten.

1.7. Een beleid dat naar volledige werkgelegenheid streeft, gaat hand in hand met een beleid ter verbetering van de arbeidsvoorwaarden, en wel door :

- het werk zinvoller te maken, zodat het werk niet langer slechts een waarborg voor het levensonderhoud is, maar ook mogelijkheden biedt tot ontwikkeling van de persoonlijkheid;
- een verbetering van de beroepsmobiliteit door de toekenning van materiële steun en door een beleid dat een permanente voortgezette opleiding en een systematische uitbreiding van de sociale steun tot doel heeft;
- het scheppen van een grotere speelruimte wat betreft de vaststelling van de werktijden en ten aanzien van de mogelijkheid om de werktijden, het tijdstip van een voortgezette beroepsopleiding en de vakantie zelf te bepalen.

1.8. Om een optimale doelmatigheid van de nationale maatregelen te bereiken, is een coördinatie daarvan op communautair niveau noodzakelijk. Tegelijkertijd moet de Gemeenschap een grotere vrijheid van handelen krijgen door een uitbreiding van haar middelen en instrumenten en een ruimere beslissingsstructuur.

Dit betekent :

- Verbetering van analysemethodes.
- Beïnvloeding van de structurele ontwikkeling. De werkzaamheden van het Europees Sociaal Fonds moeten daarom worden gecoördineerd met die van het Regionaal Fonds, het Landbouwfonds en de Europese Investeringsbank in het belang van het scheppen van nieuwe werkgelegenheid, het behoud van arbeidsplaatsen die op het spel staan en de aanpassing van beroepen die aan het verdwijnen zijn. Er dient een plan te worden uitgewerkt waarin met het oog op een actief werkgelegenheidsbeleid het gehele potentieel aan arbeidskrachten op middellange termijn is samengevat.
- Betrokkenheid van de sociale groepen bij de algemene economische ontwikkeling.

1.9. De wens om ter plaatse, d.w.z. daar waar potentiële arbeidskrachten aanwezig zijn, werkgelegenheid te scheppen, kan niet in alle gevallen worden vervuld. Daarom moet aan de buitenlandse werknemer uit de Gemeenschap een

grotere vrijheid van vestiging worden toegekend, en wel bij optimale sociale voorwaarden.

Werknemers in de Europese Gemeenschap die uit derde landen afkomstig zijn, moeten gelijke arbeids- en bestaansvoorwaarden worden toegekend. Daarom moeten de economische en sociale opvangcapaciteiten op elkaar worden afgestemd, zodat de buitenlandse werknemer dezelfde bestaansvoorwaarden aantreft als zijn collega en niet aan de zelfkant der maatschappij wordt gedrongen.

2. Een gemeenschap met prijsstabiliteit

- 2.1. Vrij hoge inflatiepercentages vormen een belemmering voor noodzakelijke investeringen en dus voor het scheppen van werkgelegenheid. Zij leiden tot verkeerde investeringen, ontwrichting van de valuta, prijsstijging bij ingevoerde goederen, onjuist gebruik van de produktiefactoren en ten slotte tot langdurige storingen in economie en maatschappij.
- 2.2. Het economische beleid van de socialisten zal daarom naar een aanzienlijke beperking van de inflatie streven. Dit kan alleen met succes worden bekroond als alle lid-staten in het kader van de Gemeenschap samenwerken.
- 2.3. De inflatie is een mondiaal verschijnsel. Bij economieën die met elkaar zijn vervlochten en die zich voortdurend verder ontwikkelen, is het moeilijk de oorzaken van de inflatie - die in elk land weer anders zijn - nauwkeurig te achterhalen en aan de ene oorzaak meer betekenis te hechten dan aan de andere.

Sommige oorzaken komen op nationaal vlak tot uitdrukking :

- buitensporige inkomensverschillen en een onrechtvaardige vermogensverdeling;
- grondspeculaties;
- inkomsten uit monopolistische posities;
- de berekening van geldleners in landen met een hoog inflatiepercentage om profijt te trekken uit een versnelling van de prijsstijgingen;
- verschillen op economisch gebied in het stelsel van sociale relaties.

Andere doen zich op internationaal vlak gelden :

- ontwrichting van het internationaal valutastelsel;
- stijging van de aardolieprijzen.

De schuldenlast en andere kostenstijgingen hebben de financiële lasten van de ondernemingen doen toenemen en deze tot prijsstijgingen genood-

zaakt. Deze prijsstijgingen hebben het belangenconflict tussen werknemers en werkgevers verscherpt en de werknemers tot steeds hogere looneisen gedwongen wanneer zij geen reële inkomensdaling wilden accepteren. Ondanks steeds grotere nominale loonsverhogingen werden zij ten aanzien van hun reële inkomenswensen echter meestal teleurgesteld.

De economische situatie in de Gemeenschap maakt een vastberaden niet-inflatoir beleid inzake het economisch herstel noodzakelijk.

- 2.4. Ook in het belang van prijsstabiliteit dienen monopolistische posities en kartelpraktijken te worden afgeschaft. Dit vereist een sterkere positie van de Europese kartelinstantie.
- 2.5. In sommige landen van de Gemeenschap brengt het stabiliteitsbeleid de noodzaak met zich mee dat de overheid over middelen beschikt om beter invloed uit te kunnen oefenen op de economische ontwikkeling. Toenemende overheidsplanning maken daarbij een democratische controle en decentralisatie noodzakelijk.
- 2.6. Monetair beleid en begrotingsbeleid zijn belangrijke instrumenten van het economisch beleid, waarvan gebruik moet worden gemaakt bij de inflatiebestrijding. Doelmatigheid daarvan op communautair vlak zal in belangrijke mate afhangen van de coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten. Daarom streven de socialisten naar een actieve economische samenwerking op communautair niveau ten einde de geldhoeveelheid en de ontwikkeling van de overheidsbegrotingen aan de eisen van elk land en de internationale economische en monetaire situatie aan te passen.

3. Een Gemeenschap met een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling

De socialisten streven naar Europese samenlevingen en een gemeenschap die door meer rechtvaardigheid worden gekenmerkt. Zij zijn daarom vóór betere onderwijsmogelijkheden voor iedereen, vóór de strijd tegen discriminerende situaties op de arbeidsmarkt, vóór de uitbreiding van de sociale zekerheid en voor een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling.

De socialisten zullen naar meer rechtvaardigheid en meer prijsstabiliteit streven door er in de lidstaten van de Europese Gemeenschap voor te zorgen dat de inkomens en rijkdommen rechtvaardiger worden verdeeld.

3.1. Dit impliceert met name maatregelen op het gebied van het belastingbeleid:

- In sommige gevallen moet de belasting op grote vermogens worden uitgebreid.
- In andere gevallen moet de progressie der belastingen worden verhoogd, wat intussen geen afbreuk mag doen aan de aantrekkingskracht om promotie te maken en nieuwe verantwoordelijkheden op zich te nemen.

- Een rechtvaardiger verdeling van de belastingdruk moet worden gegarandeerd door de belastbare feiten te veranderen en een rechtvaardiger verdeling van de sociale lasten te waarborgen. De lasten die de burger aan belasting en sociale verzekering moet betalen, hebben intussen in de Gemeenschap een grens bereikt die door sommige sociale categorieën moeilijk kan worden overschreden.
- Het moreel ten aanzien van de verplichting tot betaling van belasting moet opnieuw worden hersteld; belastingontduiking moet onmogelijk worden gemaakt.

3.2. Een rechtvaardiger inkomensverdeling houdt bovendien in :

- dat in sommige lid-staten in collectieve arbeidsovereenkomsten tussen de sociale partners opnieuw een redelijke verhouding tussen inkomen en prestatie moet worden vastgesteld op grond van rechtvaardiger criteria;
- dat bij de verdeling door middel van inkomensoverdrachten in grotere mate rekening moet worden gehouden met gezichtspunten van sociale en regionale rechtvaardigheid.

3.3. Om de inkomens- en vermogensverdeling te verbeteren, is bevordering van het sparen en deelneming in het winstgevend kapitaal noodzakelijk :

- De werknemer dient tot sparen te worden aangespoord door de toekenning van premies of belastingfaciliteiten die zijn kapitaal voor inflatie vrijwaren;
- De werknemer dient aandeel te hebben in de winst van de grote ondernemingen. De bij de wet geregelde of in het kader van collectieve arbeidsovereenkomsten vast te stellen winstaandelen dienen in ondernemingsfondsen te worden gestort, bij het beheer waarvan de werknemers en hun organisaties worden betrokken.

3.4. De steeds toenemende waardevermindering van het geld leidt tot steeds nieuwe sociale onrechtvaardigheden, aangezien de loontrekkende en de kleine zelfstandige in tegenstelling tot de bezittende klasse hierdoor het meest worden getroffen. Inflatiebestrijding, zowel op nationaal als Europees niveau, betekent derhalve verwezenlijking van de sociale vooruitgang.

3.5. Concentratie van rijkdommen die in het bezit van enkelen zijn, leidt tot machtsconcentraties die op geen enkele wijze democratisch gewettigd zijn en evenmin door economische omstandigheden gerechtvaardigd zijn. Daarom moet worden gestreefd naar een rechtvaardiger verdeling van de door de Gemeenschap geschapen rijkdommen.

3.6. Door een concrete maatregel moet de burger in staat worden gesteld zich inlichtingen te verschaffen over de hoogte, de verdeling en ontwikkeling van de inkomens in alle sectoren van de samenleving. De samenstelling en

publikatie van inkomensstatistieken - en niet alleen van statistieken van inkomens uit arbeid - zijn een fundamentele voorwaarde voor de verwezenlijking van een op samenwerking berustend beleid dat tot doel heeft de verschillen te nivelleren.

4. Een Gemeenschap met een gezonde en democratische economische structuur

Een gezonde economische structuur is noodzakelijk om volledige werkgelegenheid te bereiken en iedereen aan de economische welvaart van de Gemeenschap deel te laten hebben. Een evenwichtige economische structuur is ook voorwaarde voor een harmonisatie van de economische doelstellingen en methodes van de lid-staten.

De Europese sociaal-democraten houden vast aan het doel van een Europese economische en monetaire unie. De eis van de conservatieven om de monetaire sector tot drijfveer voor de integratie te maken, is echter, gezien de sterk uiteenlopende ontwikkeling van produktiviteit, prijsstijgingpercentages en betalingsbalansen van de lid-staten, onrealistisch. Vooruitgang op de weg naar een monetaire unie impliceert succes bij de onderlinge aanpassing van de economische ontwikkeling in de Gemeenschap. De monetaire unie vloeit als resultaat voort uit een dergelijke onderlinge aanpassing van de economische ontwikkeling. Ondertussen is ter oplossing van de monetaire problemen tussen de lid-staten van de Gemeenschap en ten aanzien van derde landen een beter gemeenschappelijk beleid tussen de regeringen en de centrale banken van de lid-staten noodzakelijk. In bepaalde gevallen te nemen hulpmaatregelen moeten gemeenschappelijk worden besloten.

4.1. Een vooruitziend structuurbeleid voor de verschillende economische sectoren

- 4.1.1. De economisch noodzakelijke structurele veranderingen mogen voor de werknemer geen ernstige nadelen met zich meebrengen. Daarom moet aan de structurele verandering in de economie blijvend grotere aandacht worden besteed. Een doelmatig industriebeleid moet daarvoor de richtsnoeren leveren.
- 4.1.2. Innovatie en onderzoek vormen de basis voor het industriebeleid. Er bestaat nauwelijks een lid-staat die overeen voor eigen doeleinden toereikend technisch potentieel beschikt. Daarom moet het initiatief worden genomen tot gemeenschappelijke blijvende inspanningen.
- 4.1.3. Een dergelijk structuurbeleid impliceert :
 - realistische wisselkoersen binnen de Gemeenschap en ten opzichte van derde landen,
 - een alleen in het kader van bestaande overeenkomsten geregelde toe-

stroming van buitenlandse werknemers uit derde landen wier sociale en juridische zekerheid door deze overeenkomsten gewaarborgd wordt.

- 4.1.4. Bij de huidige stand van de ontwikkeling van de Gemeenschap blijven de landen ook in de toekomst verantwoordelijk voor de regulering van hun economie. De omvang van de problemen waarmee sommige te kampen hebben, kan hen ertoe dwingen gebruik te maken van technieken op het gebied van de economische programmering en planning en eventueel de invloedssfeer van de staat uit te breiden.

Om een efficiënte industriële structuur te scheppen op grond waarvan het moeilijk is te concurreren, moeten - waar dat doelmatig lijkt - planningssystemen ontworpen worden die tot doel hebben kapitaal te mobiliseren voor de ontwikkeling van coöperatieve en particuliere ondernemingen, samenwerking te vergemakkelijken tussen de particuliere ondernemingen en de overheidssector bij ontwikkelingsprojecten en - voor zover noodzakelijk - rechtstreekse overheidsinvesteringen te bevorderen in produktieondernemingen.

De sociaal-democraten zullen bij het nemen van dergelijke maatregelen in het kader van het gemeenschapsrecht blijven en zullen ervoor zorgen dat de markt zal kunnen blijven functioneren.

- 4.1.5. Zeer belangrijk is het behoud van een evenwichtige structuur ten aanzien van de grootte van de ondernemingen. Dit houdt in dat de kleine en middelgrote ondernemingen dienen te worden bevorderd. De controle op de marktbeheersende ondernemingen en fusies moet op communautair niveau worden uitgebreid om monopolievorming te voorkomen en de regels inzake de mededinging en prijsvorming te doen eerbiedigen.

4.2. Regionaal beleid

Een doelmatig en omvangrijk regionaal beleid is voor de toekomstige ontwikkeling van de Gemeenschap van essentieel belang. Het Europees Regionaal Fonds moet worden uitgebreid en op doelmatige wijze in het sociaal beleid en het industrie- en landbouwbeleid worden geïntegreerd.

De verschillen in de economische ontwikkeling tussen de afzonderlijke regio's van de Gemeenschap maken een daarop afgestemd en met een duidelijke doelstelling omschreven regionaal beleid nodig, dat het scheppen van werkgelegenheid in de structureel zwakke rand- en landbouwgebieden mogelijk maakt. De middelen van het Europees Regionaal Fonds moeten toereikend zijn om op middellange termijn een blijvend effect te sorteren. De middelen moeten geconcentreerd worden besteed. Daarenboven moet de Gemeenschap de regelmatige stroom van particulier kapitaal naar de onderontwikkelde regio's van de Gemeenschap, waar ontwikkelingsmogelijkheden bestaan, vergemakkelijken.

4.3. Het waarborgen van de energie- en grondstoffenvoorziening

De schaarste aan energie en grondstoffen in de lid-staten van de Gemeenschap vormt een bedreiging voor de volledige werkgelegenheid.

Ons doel is de afhankelijkheid van de invoer te verminderen door

- optimale exploitatie van de in de Gemeenschap voorkomende energiebronnen en grondstoffen;
- grotere besparing van energie en grondstoffen;
- uitbreiding van de bevoorrading en verbetering van het bestuur van de Gemeenschap in tijden van crises;
- bevordering van onderzoek en ontwikkeling op energiegebied.

4.4. Landbouwbeleid

De Europese sociaal-democraten zijn van mening dat het Europees landbouwbeleid in relatie moet worden gebracht met de problemen inzake de voedselvoorziening in de wereld. De toename van de landbouwproductie kan slechts met moeite gelijke tred houden met de groei van de bevolking, met name in de derde wereld.

Het besef dat stijging van de voedselproductie vooral in de ontwikkelingslanden zelf dringend noodzakelijk is, is daarvan de belangrijkste consequentie.

In een overgangsperiode zal het echter met name voor bepaalde produkten beslist nodig zijn de produktie ook in de gematigde klimaatgordels van de industrielanden uit te breiden.

Op den duur zou echter de steun op het gebied van de voedselvoorziening een te grote belasting vormen op de betalingsbalansen van de ontwikkelingslanden. Deze steun dient daarom slechts tot een bepaalde tijd te worden beperkt.

Zowel in het belang van de derde wereld als in ons eigen belang is een produktieve landbouw die in een groot gedeelte van de gemeenschappelijke behoeften aan voedingsmiddelen voorziet, een onmisbaar bestanddeel van de Europese economie. Niet te verenigen met de denkbeelden van een sociaal-democratisch economisch beleid is echter

- het streven naar autarkie op het gebied van de landbouw en in andere sectoren. Integendeel, de Gemeenschap moet door middel van internationale handelsonderhandelingen voor faire en redelijke handelsvoorwaarden en bijgevolg voor een belangrijke ontwikkeling van het vrije goederenverkeer zorgen dat tegenwoordig op vele gebieden van de internationale handel in gevaar is.

- Het dulden van structurele overschotten. De Gemeenschap kan de landbouw niet geheel voor het marktrisico vrijwaren. Zij kan de Europese belastingbetaler en consument op de lange duur niet met onverkoopbare produktieoverschotten belasten.

De sociaal-democratische partijen van de Europese Gemeenschap zullen zich inspannen voor een hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Dit beleid omvat met name de volgende elementen :

- Met betrekking tot produkten ten aanzien waarvan gedurende meerdere jaren een gebrek aan evenwicht bestaat tussen communautaire produktie en communautaire consumptie en waarvan tevens de afzet op de wereldmarkt alleen met hoge kosten mogelijk is, moet een behoedzaam prijsbeleid worden gevoerd totdat het marktevenwicht weer hersteld is. De daaruit voortvloeiende sociale onbillijkheid moet - voor zover noodzakelijk - door rechtstreekse tijdelijke steunmaatregelen ten behoeve van de inkomens worden gecompenseerd.
- In de begroting van de Gemeenschap dient te worden gezorgd voor een redelijke relatie tussen de uitgaven voor prijsstabilisatie en structuurverbetering in het belang van deze structuurverbetering.

5. Voor een Gemeenschap met een democratischer bedrijfsleven

5.1. De markteconomie leidt niet vanzelf tot sociale rechtvaardigheid. Zolang de werknemers en hun vertegenwoordigers niet bij de economische en sociale planning worden betrokken, zolang geen echte democratische economie wordt verwezenlijkt, kunnen de arbeids- en bestaansvoorwaarden binnen afzienbare tijd niet humaner worden. Planning en democratisering mogen niet alleen tot de overheidssector worden beperkt. De democratische controle op de economie als geheel moet worden verbeterd. In een samenleving van werknemers kunnen deze niet langer van het economisch beslissingsproces worden uitgesloten.

5.2. Deze betrokkenheid van de werknemer bij de beslissingen in de economie kan in de lid-staten van de Gemeenschap op verschillende wijze worden verwezenlijkt :

Het nagestreefde doel zal steeds luiden : het betrekken van de werknemer bij het economisch bestuur van de onderneming en het gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid, om het even of het daarbij gaat

- om de vertegenwoordiging van de werknemer in de bestuursorganen van overheidsbedrijven of particuliere ondernemingen,
- om medezeggenschap op voet van pariteit,
- om de uitbreiding van de onderhandelingsbevoegdheid van de vakbonden

tot alle sectoren binnen de onderneming,
- of om zelfbestuur.

De conservatieve eis om arbeid ondergeschikt te maken aan het kapitaal wordt van de hand gewezen. De beslist noodzakelijke democratisering van de economie is een belangrijke stap op de weg naar het doel, zoveel mogelijk mannen en vrouwen bij het economisch en sociaal gebeuren in al zijn facetten te betrekken.

5.3. De verwezenlijking van meer democratie in economie en samenleving betekent ook een vastberaden streven naar de geleidelijke afschaffing van bestaande machtsposities.

Dit vereist tevens een snelle uitbreiding van de controlerechten van de werknemers en de tenuitvoerlegging van een actief mededingingsbeleid door de nationale en communautaire instanties, dat met name tot doel heeft vat te krijgen op de ontwikkeling van de multinationale ondernemingen, want de Europese marktstructuren die in toenemende mate door hoofdzakelijk internationale monopolistische of oligopolistische maatschappijen worden beheerst, moeten zo spoedig mogelijk in evenwicht worden gebracht. De multinationale ondernemingen zijn economische mogendheden van tot nu toe ongekende omvang.

Deze multinationale ondernemingen mogen zich niet langer aan de democratische controle van de Gemeenschap en de noodzakelijke economische beleidsmaatregelen van de afzonderlijke landen kunnen onttrekken.

De socialisten eisen derhalve dat een communautair en met juridische en technische mogelijkheden voorzien instrument in het leven wordt geroepen dat toeziet op de grote ondernemingen en de naleving van de mededingingsregels om te voorkomen dat de verwezenlijking van de sociale en economische doelstellingen van het communautaire beleid in gedrang komt. Deze maatregelen dienen met name de mogelijkheid te bieden tot preventieve controle op fusies.

5.4. Bij de harmonisatie van de Europese wetgevingen inzake het bedrijfsleven dienen derhalve in verband met bedrijfsconcentraties de volgende punten te worden geregeld :

- een duidelijke omschrijving van het begrip concern en moedermaatschappij ~~en van de afhankelijkheid van de dochterondernemingen;~~
- vertegenwoordiging van de werknemer, ook in de organen van de moedermaatschappij, alsmede vertegenwoordiging van de verschillende categorieën werknemers;
- verplichting van de concerns om duurzame bedrijfsconcentraties volgens uniforme bepalingen en richtlijnen te besluiten en te publiceren.

6. Voor een gemeenschap met een verbeterd stelsel van sociale zekerheid

6.1. De onontbeerlijke coördinatie en harmonisatie van de sociale wetgevingen betekent geenszins een beperking van de bevoegdheden van de vakbonden ten aanzien van de collectieve arbeidsovereenkomsten. Het is echter hun taak hun c.a.o.-beleid beter dan tot dusver op internationaal vlak te coördineren. Met alle middelen ondersteunen wij de mogelijkheden om tot een betere coördinatie van het werk van de vakbonden te komen. Het na te streven doel is het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten op Europees niveau. Naast het bevorderen van een Europees c.a.o.-beleid moeten de instellingen van de Gemeenschap aandringen op de geleidelijke afschaffing van alle bestaande discriminerende verschillen in de nationale sociale wetgevingen.

6.2. De verbetering en de harmonisatie van de bestaansvoorwaarden in de Europese Gemeenschap moeten eveneens betrekking hebben op de sociale zekerheid. Het stelsel van sociale zekerheid moet alle burgers van de lidstaten ten goede komen. Er mogen geen "eilanden" zonder sociale zekerheid bestaan. Het Europees sociaal beleid dient in die mate te worden gestimuleerd dat het daardoor mogelijk wordt :

- de gehele bevolking bij de uiteenlopende vormen van sociale zekerheid te betrekken,
- de toekenning van sociale uitkeringen te garanderen, rekening houdende met de economische mogelijkheden daartoe,
- de bedragen van deze uitkeringen dusdanig te bepalen dat bij schade of ongeval dezelfde levensstandaard kan worden gewaarborgd.

6.3. Verder moet een grotere mate aan harmonisatie van de grondslagen voor de toekenning van de rechten op het gebied van sociale zekerheid worden bereikt. Gehandicapten en soortgelijke categorieën moet een recht op integratie, resp. reïntegratie in het beroepsleven worden toegekend. De stelsels van sociale verzekering moeten meer dan tot dusver bijdragen tot afschaffing van discriminaties, b.v. ten aanzien van vrouwen en oudere en buitenlandse werknemers.

Met de uitbreiding van de sociale zekerheid tot alle lagen van de bevolking, die in de bevrediging van hun levensbehoeften niet of slechts in ontoereikende mate worden gesteund, willen de sociaal-democraten een beslissende bijdrage leveren in de strijd tegen discriminerende situaties en armoede in de Gemeenschap.

Voor de sociale vooruitgang is het in het leven roepen van een stelsel van sociale uitkeringen (zoals in het gezondheidswezen, gezinsuitkeringen, pensioenuitkeringen en concrete rechten op permanent voortgezet onderwijs)

een belangrijke indicator. Het scheppen van een stelsel van sociale uitkeringen en het verwezenlijken van diensten door de overheid zijn onontbeerlijke voorwaarden voor persoonlijkheidsontplooiing en gelijke kansen van de mens.

7. Voor een gemeenschap met betere bestaans- en arbeidsvoorwaarden

Een essentiële voorwaarde voor de ontplooiing van de persoonlijkheid is het scheppen van betere bestaans- en arbeidsvoorwaarden. De inspanningen in die richting dienen deel uit te maken van een omvangrijk milieubeleid dat bijgevolg verder dient te gaan dan de fabriekspoort.

- 7.1. De humanisering van de werkomgeving vereist bestrijding van elke vorm van lawaai- en stankoverlast en soortgelijke hinder, alsmede de afschaffing van afmattende en geestdodende technieken, zoals de lopende band of stukwerk. Niet de mens moet zich langer aan de produktietechniek aanpassen, maar veeleer dienen zich de machines en technieken aan te passen aan de behoeften en bekwaamheden van de mens bij zijn werk. Met name vrouwen in verwachting en jongeren dienen ten aanzien van hun arbeidsvoorwaarden in grotere mate sociaal beschermd te zijn. Deze bescherming mag niet tot benadeling leiden. Naast de afschaffing van lichamelijke inspanningen bij het werk door verbetering van de werkomstandigheden en door arbeidsdiversifiëring is de verbetering van veiligheid en van maatregelen ter bescherming van de gezondheid een noodzaak van het allerhoogste belang. Daarom moeten in de Europese Gemeenschap normen worden opgesteld voor een optimale unificatie van de bepalingen inzake de veiligheid bij het werk, en moeten onderwijs en onderzoek op die gebieden worden bevorderd, die voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van de mens van nut zijn.

In deze zin en ter voorkoming van ongevallen moeten in alle ondernemingen regelmatige veiligheidskursussen worden georganiseerd waaraan werkgevers en hun organisaties deelnemen. In het belang van het voorkomen van beroepsziekten of althans van het vroegtijdige constateren daarvan is het noodzakelijk aan de medische verzorging binnen de onderneming meer aandacht te schenken en de werknemers regelmatig medisch te laten onderzoeken.

- 7.2. Een omvangrijk gezondheidsbeleid impliceert verder een toereikend aantal hygiënische woningen die aan de eisen van een gezin beantwoorden, voldoende materiële zekerheid en een algemene sociale integratie, met name van oudere mensen, bestrijding van alle voor de gezondheid schadelijke invloeden (lucht- en waterverontreiniging, lawaai-overlast), consumentenbescherming (controle op levensmiddelen, bestrijding van schadelijke stoffen) en de verdere ontwikkeling van preventieve geneeskunde. Een geneeskunde die zich ertoe beperkt enkel en alleen patiënten te behandelen die reeds aan een ziekte lijden, beantwoordt niet geheel aan haar taak. Iedereen - on-

verschillig zijn economische levensomstandigheden - moet het recht hebben op een medische behandeling volgens de nieuwste medische kennis, overeenkomstig het beginsel dat gezondheid niet alleen synoniem staat voor niet-ziek-zijn, maar ook een grote mate aan lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn inhoudt.

In onze door urbanisatie en industrialisatie gekenmerkte wereld is verbetering van de levenskwaliteit een van de belangrijkste doelstellingen van het democratisch socialisme. Voor de ruimtelijke ordening en het regionale beleid moeten plannen worden ontworpen die niet alleen aan de eisen van structuurverbetering, maar ook aan de belangen van de milieubescherming beantwoorden. Een belangrijke taak van de Gemeenschap zal daarbij de verwezenlijking van een internationaal beleid inzake de milieubescherming zijn. Meer dan ooit moet rekening worden gehouden met de mogelijke invloed van het economisch gebeuren en de overheidsinvesteringen op het milieu. De strenge toepassing van het "causaliteitsbeginsel" zou ertoe moeten leiden dat de kosten voor het voorkomen en het bestrijden van milieubederf door diegenen worden gedragen die deze kosten uiteindelijk veroorzaken.

8. Voor een gemeenschap met betere vormingsmogelijkheden

Het democratisch socialisme spant zich in voor een rechtvaardig onderwijsstelsel dat het individu gelijke kansen, doelmatigheid en maximale ontplooiingsmogelijkheden biedt. De socialisten wensen dat iedereen, zonder onderscheid des persoons op grond van sociale herkomst, geslacht en leeftijd, van de bestaande onderwijsmogelijkheden gebruik kan maken. Dit beginsel moet in de nationale onderwijsstelsels van de lid-staten van de Europese Gemeenschap uniform worden toegepast.

Het permanent voortgezet onderwijs (onderwijs voor volwassenen) moet voortaan elk individu in staat stellen in elke fase van zijn leven zijn kennis uit te breiden. Het ligt vooral in het belang van de mens en zijn bestaansvoorwaarden, maar het is ook sociaal rechtvaardiger en economisch verstandiger, het voortgezet onderwijs tot bestanddeel van het algemeen onderwijsstelsel te maken dan, in plaats daarvan, de eerste periode waarin men onderwijs geniet, voortdurend te verlengen.

De noodzaak van een Europees beleid inzake een permanent voortgezet onderwijs moet de richtsnoer worden voor het handelen van de Gemeenschap.

Doel daarbij is :

- iedereen - man of vrouw - in staat te stellen zich aan de min of meer te voorspellen veranderingen, die zich in het beroepsleven kunnen voordoen, aan te passen (herscholing, omschakeling op ander werk, opfrissing en aan-

vullen van kennis, promotiemogelijkheden) ;

- met behulp van dit beleid ongelijke kansen uit de weg te ruimen ten einde iedereen - man of vrouw - die van de mogelijkheden die het schoolstelsel bood, niet volledig gebruik heeft kunnen maken, een tweede of derde kans te geven;
- iedereen - man of vrouw - in staat te stellen, ondanks de verplichtingen van het beroepsleven, beter de problemen van zijn privéleven de baas te worden, zijn ontwikkelingspeil te verhogen en als staatsburger geheel bij het leven van de gemeenschap betrokken te worden.

Om deze doelstellingen te verwezenlijken, zou op Europees niveau een recht op cursusverlof aan alle werknemers moeten worden toegekend, die op deze wijze tijdens hun werktijd aan cursussen voor voortgezette beroepsopleiding of cursussen voor algemene ontwikkeling zouden kunnen deelnemen.

Het recht op "levenslang" onderwijs houdt zowel de ontwikkeling in van de beroepsbekwaamheden van de mens als de bevordering van zijn geestelijk-culturele talenten. Vermeden moet dus worden dat het recht op onderwijs voortdurend tot grotere prestaties dwingt, die opnieuw voor het inkomensniveau en promotie bepalend zouden zijn.

De uitbreiding van het aanbod aan onderwijs en het aanvullend onderwijs dienen hand in hand te gaan met een grotere waardering van handenarbeid en ambacht.

III. BUITENLANDS BELEID

1. Europa als factor voor het evenwicht in de internationale betrekkingen

1.1. De Europese integratie biedt ons de kans, afhankelijkheidsrelaties en beïnvloeding van buitenaf tegen te gaan - meer dan de geïsoleerd handelende nationale staat daartoe in staat is. Dit geldt in de eerste plaats voor de uitbreiding van de mogelijkheden van het individu ten aanzien van medezeggenschap en zelfbeschikking. Dit geldt echter ook voor de staten in hun totaliteit. Het op onderlinge solidariteit gebaseerde handelen van democratische landen tegenover de buitenwereld kan afhankelijkheidsrelaties verminderen en van een geïntegreerd Europa een factor maken die de vrede in de wereld bevordert.

De Europese Gemeenschap vormt daarbij het kader voor ons handelen. Zij beantwoordt aan onze economische en sociale ontwikkeling en het pluralistisch karakter van onze politieke instellingen. De samenwerking en solidariteit van de lid-staten van de Europese Gemeenschap vormen een nieuwe realiteit waarin ontwikkelingen, die zich in een van die staten voordoen, van invloed zijn op de situatie in de andere landen. Een grotere mate aan solidariteit tussen deze landen zet extra vaart achter de ontwikkeling naar een nieuw economisch en sociaal bestel dat heel Europa moet bevrijden van de nog aanwezige verouderde structuren die grotendeels stammen uit de tijd van de heerschappij van enkele minderheden over deze samenlevingen.

De ontwikkeling van een "Europees beleid" mag zich echter niet beperken tot het vinden van oplossingen voor intern-Europese problemen. Dit beleid moet ook de mogelijkheid bieden om een bijdrage te leveren tot de oplossing van drie essentiële vraagstukken die noodzakelijkerwijs bestanddeel van dit beleid zijn :

- de betrekkingen met de grote mogendheden,
- de betrekkingen met de landen buiten de Europese Gemeenschap,
- de politieke samenwerking tussen de lid-staten van de Europese Gemeenschap.

1.2. De bijzondere rol van de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjetunie als grote mogendheden wordt bepaald door hun in hoge mate ontwikkelde industrialisering bij een groot aantal inwoners, door buitengewone grote resources op het gebied van grondstoffen en energie, door het feit dat uitsluitend zij op militair gebied over een surplus aan nucleair-strategische vernietigingsmogelijkheden beschikken, door hun belangrijke positie op maritiem gebied, door een aanzienlijk aandeel in de conventionele wapenleveranties, die dikwijls eigen machtsbelangen dienen. Tegelijkertijd zijn deze twee grote mogendheden minder afhankelijk van de noodzaak

industrieproducten uit te voeren. Hun institutioneel sterke positie tegenover de Europese Gemeenschap wordt onderstreept door centrale politieke beslissingsinstanties in Washington en Moskou.

De Europese Gemeenschap moet zich als een zelfstandig soeverein politiek lichaam met een eigen karakter handhaven.

De betrekkingen tussen Europa en de Verenigde Staten zijn ambivalent omdat Europa met name door het democratisch socialisme en de arbeidersbeweging een eigen denkbeeld van de sociale democratie en het beginsel van sociale rechtvaardigheid heeft ontwikkeld. Het zou onjuist zijn te verhevelijken dat er ook tegengestelde economische belangen bestaan, maar er bestaat tegelijkertijd ook een complementariteit van de economische betrekkingen.

De scheuring in Europa onderstreept eveneens de dominerende positie van de Verenigde Staten. Het zoeken van Europa naar een eigen identiteit houdt geen confrontatie in met de Verenigde Staten van Amerika. Wat wij nastreven is samenwerking op voet van gelijkgerechtigdheid.

De noodzakelijke ontwikkeling van de samenwerking tussen Europa en de Verenigde Staten, die niet alleen tot doel heeft bilaterale problemen aan te pakken, maar ook een bijdrage te leveren tot de oplossing van de problemen van derde landen, impliceert de wederzijdse eerbiediging van de soevereiniteit. Het bestaan van een Europese dimensie die door de rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement nog wordt onderstreept, is in dit opzicht van niet gering belang. In deze zin moet de Europese Gemeenschap opnieuw de met de Verenigde Staten begonnen onderhandelingen op het gebied van het economisch, commercieel en monetair beleid opnemen, verder ontwikkelen en intensiveren.

Om deze moeilijke onderhandelingen waarbij de rol van Japan niet mag worden onderschat, met succes te doorstaan, moet de Gemeenschap zelf haar standpunt ten aanzien van het internationaal valutastelsel, het nieuwe internationaal economisch bestel en de Noord-Zuiddialoog opnieuw of nauwkeuriger bepalen.

- 1.3. Een van de grote plannen die een op het democratisch socialisme afgestemd communautair beleid moet verwezenlijken, betreft de betrekkingen met de Sovjetunie en de Oost-Europese landen.

De Europese eenwording kant zich niet tegen Oost-Europa. Voor de Gemeenschap is de verwezenlijking van de slotakte van Helsinki een essentieel instrument om de bilaterale en multilaterale betrekkingen met de Oost-Europese landen te verbeteren.

Het is noodzakelijk de betrekkingen van de Gemeenschap met de Oost-Europese landen met een staatshandel te normaliseren.

Momenteel speelt de handel van de Gemeenschap met de landen in Oost-Europa een zeer ondergeschikte rol vergeleken bij haar internationale handelsbedrijvigheid. De Gemeenschap moet haar markten ontwikkelen en met name als actieve concurrent in deze landen optreden. Initiatieven voor het scheppen van gunstige voorwaarden voor de oprichting van pan-Europese instellingen dienen nauwkeurig te worden bestudeerd: zij mogen niet als concurrerende instanties van de Europese Gemeenschap zelf worden geconcentreerd, maar moeten daarentegen als een extra mogelijkheid worden gezien om tot een duurzame, eerlijke en constructieve dialoog te komen in het kader van de betrekkingen met de Oost-Europese volksdemocratieën.

- 1.4. Verder moet de Europese Gemeenschap haar betrekkingen met die westerse democratische landen ontwikkelen die geen lid-staat van de Europese Gemeenschap zijn.

In dit verband moet de Europese Gemeenschap ernaar streven voor landen die tot de Gemeenschap willen toetreden, optimale voorwaarden te scheppen. Voor zover deze landen volgens een werkelijk democratisch stelsel worden geregeerd, en zonder de problemen te onderschatten waarmee zowel de Gemeenschap als deze landen zelf te kampen hebben, moet een proces op gang worden gebracht dat het Griekenland, Portugal en Spanje mogelijk maakt zich geleidelijk steeds nauwer met de Gemeenschap te associëren tot aan het uiteindelijk volwaardige lidmaatschap waarvan het politieke voordeel belangrijker is dan de praktische moeilijkheden.

Voor het overige moet de Gemeenschap haar handel op alle sectoren intensiveren, zowel met de Noord-Europese landen als met Oostenrijk, Zwitserland en Joegoslavië.

- 1.5. Ondanks enkele moeilijkheden tijdens de crisis in 1973 was de politieke samenwerking tussen de lid-staten een zeker succes beschoren, met name dank zij het gemeenschappelijke standpunt in de Verenigde Naties en ten aanzien van het conflict in het Nabije Oosten. De samenwerking moet nog worden uitgebreid, zodat Europa bij het zoeken naar vreedzame oplossingen in de crisisgebieden, met name in het Midden-Oosten en het oostelijk deel van de Middellandse Zee, een nuttige rol kan spelen.

Derhalve is het ontwerpen van een internationaal beleid door de lid-staten van de Europese Gemeenschap een van de prioritaire doelstellingen die een betere onderlinge verbondenheid en juist daardoor de onafhankelijkheid van Europa en de afkeuring van elke vorm van imperialisme en totalitarisme kan garanderen.

2. Europa als factor voor ontspanning

2.1. Europa wil een mogendheid zijn in het teken van de vrede. Maatschappelijke vooruitgang in vrijheid en eigen verantwoordelijkheid naar binnen en naar buiten zijn voor ons alleen denkbaar wanneer wij de vrede bewaren. Wij willen daaraan onze bijdrage leveren en ondersteunen daarom het ontspanningsbeleid tussen Oost en West. Ons doel is een situatie te bewerkstelligen waarin een Europese vredesorde wordt verwezenlijkt.

De georganiseerde vrede is Europa niet gegeven, want alleen het feit dat er geen oorlog heerst, betekent nog geen gewaarborgde vrede. Wij bepleiten daarom een beleid dat er bewust naar streeft oorlog te voorkomen. Wij willen een ontspanningsbeleid tussen de blokken. Op de periode van confrontatie moet definitief een periode van samenwerking volgen omdat in de betrekkingen tussen de volkeren en landen het behoud van de vrede het voornaamste doelen het beheersende beginsel moeten zijn. Samenwerking op alle niveaus, contacten en culturele uitwisselingen, vriendschappelijke betrekkingen en vrijheid van vestiging zullen niet het verschil tussen politieke stelsels uit de weg ruimen, maar zij zijn belangrijke en onmisbare bestanddelen van een vredespolitiek.

2.2. De veiligheid van Europa is thans nog afhankelijk van het behoud van het militaire evenwicht. De lid-staten van de Europese Gemeenschap kunnen tegenover het pact van Warschau alleen door het Atlantisch Bondgenootschap overeenkomstig hun veiligheidsbelangen handelen. Op het ogenblik is niet te voorzien wanneer daarin verandering kan komen. Zowel de politieke als militaire omstandigheden pleiten daartegen.

De veiligheid van de Europese landen is op het ogenblik gebaseerd op de nauwe samenwerking in het kader van het Atlantisch Bondgenootschap, maar het doel op lange termijn blijft de afschaffing van de blokken, de organisatie van de vrede, d.w.z. de geleidelijke ontwapening, de troepenvermindering in Europa (onderhandelingen te Wenen), verdere uitwerking van de slotakte van Helsinki, met name de veiligheidsmaatregelen (uitwisseling van waarnemers, het sturen van waarnemeners naar militaire manoeuvres).

Het gebruik van atoomwapens, om het even of het hierbij om strategische dan wel taktische wapens gaat, zou op het Europese continent voor de landen van beide blokken een rampzalige, verregaande zelfvernietiging betekenen. Het feit dat Frankrijk en Groot-Brittannië over een nucleair potentieel onder nationaal toezicht beschikken, is voor de verdediging van Europa van betekenis.

Bij het veiligheidsbeleid moet met name aan onderstaande factoren en problemen aandacht worden geschonken :

- Ontwapening, beperking van de bewapening, bewapeningscontrole en evenwichtige vermindering van het grote militaire vernietigingspotentieel zijn voor de vooruitgang op het gebied van de ontspanning van beslissende betekenis.
- Zoals alle lid-staten van de Gemeenschap hun bijdrage tot de veiligheid van Europa moeten leveren, moeten ook alle stappen inzake ontspanning en ontwapening gemeenschappelijk en in nauw overleg worden ondernomen. Dit alleen is een hechte basis voor de lopende ontwapeningsonderhandelingen.
- De onderhandelingen over de CVSE-slotakte van Helsinki hebben getoond dat het belangrijk is de neutrale of niet-gebonden landen van Europa bij het ontspanningsbeleid te betrekken. De toekomstige onaantastbaarheid en blijvende onafhankelijkheid van deze landen is een belangrijke voorwaarde voor het politieke en militaire evenwicht in Europa.
- Conflicten in de oeverstaten van de Middellandse Zee kunnen een gevaar vormen voor de vrede in Europa. Ook al ondervinden voor het merendeel Noord-Afrikaanse landen en Aziatische landen in het Nabije Oosten rechtstreeks en sterker dan onze landen de gevolgen van deze conflicten, het doel en het plan van de lid-staten van de Gemeenschap moet zijn het ontwerpen van een beleid ten aanzien van de landen rond de Middellandse Zee en het leveren van een bijdrage voor een duurzame vrede in het Middellandse-Zeegebied en het Nabije Oosten. Staten die als nieuwe lid-staten de weg naar de Europese Gemeenschap willen inslaan, moeten zich verplichten hun conflicten niet met militaire middelen uit te vechten.

2.3. De ondertekening van de slotakte van de te Helsinki gehouden Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa op 1 augustus 1975 was voor heel Europa een van de belangrijkste resultaten van het ontspanningsbeleid. Deze slotakte is de eerste grote poging tot samenwerking tussen Oost en West in Europa sedert het einde van de tweede wereldoorlog. Zij omvat belangrijke praktische plannen voor samenwerking op talrijke gebieden. Met name op economisch gebied zijn daarvan positieve initiatieven voor de verdere ontwikkeling van de betrekkingen met Oost-Europa het gevolg, b.v. door industriële samenwerking in de energiesector, toenemende handel, samenwerking op het gebied van wetenschap, techniek, milieu en vervoer. Een verbetering van de betrekkingen is op basis van de CVSE-slotakte echter ook op humanitair gebied mogelijk. Daartoe behoren familiebezoeken, gezinshereniging, mogelijkheden om te reizen, verbetering van de werkomstandigheden van journalisten en de nauwere betrekkingen op het gebied van cultuur, wetenschap, en sport. De slotakte van Helsinki moet als geheel worden gezien en bij de tenuitvoerlegging als geheel worden behandeld.

Wij willen trachten de denkbeelden over de samenwerking zoals die in de CVSE-slotakte zijn neergelegd, in alle aspecten op bilateraal en multila-

teraal niveau te verwezenlijken. Wij spannen ons ervoor in dat de Europese Gemeenschap in het kader van de multilaterale samenwerking rechtstreeks contact zoekt met de Raad voor wederzijdse economische hulp om deze contacten tussen deze twee organisaties te intensiveren.

- 2.4. Doel van het ontspanningsbeleid moet zijn geleidelijk een situatie te bereiken waarin een onverhoedse militaire aanval onmogelijk is. De vooruitgang bij de onderhandelingen over de troepenvermindering in Europa zal echter o.a. ervan afhangen of de supermogendheden erin slagen het eens te worden over een volgend verdrag inzake de beperking van strategische wapens. De beperking van de strategische nucleaire bewapening door de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjetunie is voor Europa van belang en een noodzakelijk bestanddeel van het ontspanningsbeleid.

Gevreesd moet worden dat een nieuwe bewapeningswedloop begint wanneer de gesprekken en onderhandelingen over ontwapeningsmaatregelen niet tot concrete resultaten leiden. Op materieel, financieel en technologisch gebied worden elk jaar enorme bedragen voor vernietigingsdoeleinden en wapens uitgegeven. Wanneer deze middelen ook maar gedeeltelijk geïnvesteerd zouden worden in het welzijn van het mensdom, dan zouden daardoor nood en ellende aanzienlijk kunnen worden verlicht en verminderd. Voor de partijen van het democratisch socialisme, voor de arbeidersbeweging in Europa, is vredespolitiek al meer dan 100 jaar een belangrijk bestanddeel van hun programma geweest. Tegenwoordig is in het atoomtijdperk een bewust nagestreefde vredespolitiek een zaak die voor de mensheid van vitaal belang is.

3. Europa als factor voor solidariteit

- 3.1. Vanuit het standpunt van de socialisten vormen de betrekkingen met de ontwikkelingslanden de belangrijkste uitdaging in de komende jaren. De diepe kloof in welvaart, kennis en macht tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden maakt een beleid noodzakelijk dat ertoe bijdraagt deze kloof te overbruggen. Een dergelijk beleid kan in het kader van de Europese Gemeenschap op drie verschillende manieren worden bevorderd.
- 3.2. In de eerste plaats doordat de Gemeenschap in de intensieve internationale dialoog tussen arme en rijke landen een gemeenschappelijk vooruitstrevend standpunt inneemt. De ervaring leert dat in die gevallen waarin de Gemeenschap erin slaagt een doorbraak te bewerkstelligen, het rijke landen zoals de Verenigde Staten en Japan, moeilijk valt niet te volgen.
- 3.3. In de tweede plaats kan de Gemeenschap door haar eigen beleid de positie van de ontwikkelingslanden verbeteren, waarbij niet alleen moet worden gedacht aan het klassieke samenwerkingsbeleid ten aanzien van ontwikkelingsvraagstukken, maar ook aan het beleid inzake de buitenlandse handel en het

landbouwbeleid. In de Europese Gemeenschap is een structuurplanning nodig waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van de ontwikkelingslanden.

- 3.4. Het streven van de afzonderlijke lid-staten naar samenwerking bij de ontwikkeling dient aanzienlijk te worden uitgebreid, met name in die landen waarin het totale bedrag van de officiële ontwikkelingshulp lager ligt dan dat van de andere landen. Dit streven dient doelmatiger te worden door overleg en coördinatie, door harmonisatie, voorkoming van zinloze overlapping en tegenstrijdigheden en het uit de weg ruimen van fouten.
- 3.5. In het kader van het bovenstaande moeten de onderstaande doelstellingen worden verwezenlijkt en van de volgende instrumenten gebruik worden gemaakt :

DOELSTELLINGEN

- 3.6. De Gemeenschap dient een beleid te voeren om het zelfvertrouwen van de ontwikkelingslanden te vergroten en een rechtvaardige verdeling van welvaart, kennis en macht in deze landen te bewerkstelligen. Alle betrekkingen tussen de Gemeenschap en de landen van de derde wereld dienen te berusten op samenwerking op voet van gelijkheid, en de Gemeenschap dient de beginselen die achter de eis naar een nieuw economisch bestel staan, rechtstreeks te ondersteunen.
- 3.7. Aangezien het ontwikkelingsprobleem een mondiaal vraagstuk is, moet de ontwikkelingssamenwerking van de Gemeenschap in toenemende mate op wereldschaal plaatsvinden, en wel in de eerste plaats door hulpverlening aan de armste en minst ontwikkelde landen.
- 3.8. De structurele aspecten van het ontwikkelingsvraagstuk brengen de noodzaak met zich mee dat de Gemeenschap niet alleen een beleid op het gebied van de ontwikkelingshulp voert. Ook op alle andere gebieden van de politiek, die voor de ontwikkelingslanden relevant zijn (b.v. beleid inzake buitenlandse handel, landbouwbeleid), moet een bijdrage tot ontwikkelingssamenwerking worden geleverd. Eveneens moeten de aanpassingsprocessen worden ondersteund die in de Gemeenschap als gevolg van de nieuwe internationale taakverdeling noodzakelijk zijn geworden (b.v. in het kader van het sociaal, industrieel en regionaal beleid).
- 3.9. Naast de op lange termijn geconcipieerde structurele verbetering van de positie van de ontwikkelingslanden blijft het het verplichtende beginsel van het beleid van de Gemeenschap rechtstreeks maatregelen te nemen ter leniging van dringende nood.

INSTRUMENTEN

- 3.10. Het stelsel van algemene preferenties op grond waarvan aan de ontwikkelingslanden bij de uitvoer van produkten naar de Gemeenschap preferentiële douanerechten worden toegekend, wordt aanzienlijk uitgebreid en vereenvoudigd. Dit is o.a. mogelijk door de systematische afschaffing van de momenteel in het stelsel nog bestaande restricties en uitzonderingsbepalingen, die tot doel hebben de industrie van de Gemeenschap te beschermen. Voorts dienen maatregelen te worden genomen waardoor de nieuwe regelingen van groter voordeel worden voor de armste landen. Het doel van de Gemeenschap dient te zijn alle douanerechten en handelsbeperkingen binnen een passende periode geleidelijk af te schaffen. Dit is in overeenstemming met het tussen de lid-staten toegepaste systeem waarmee in 1958 werd begonnen. Landbouwprodukten dienen op dezelfde wijze te worden behandeld. De betrekkingen met andere rijke landen dient later in het kader van het GATT te worden geregeld.
- 3.11. De Gemeenschap is bereid aan de uitvoering van het geïntegreerde grondstoffenprogramma van UNCTAD IV en aan de oprichting van een gemeenschappelijk fonds mee te werken. Bij de opstelling van het grondstoffenprogramma geeft de Gemeenschap de voorkeur aan een stabilisatie van de exportopbrengsten boven een prijsgarantie voor grondstoffen.
- 3.12. De Gemeenschap spant zich in voor het tot stand komen van een nieuw Zee-recht, waarbij ook de ontwikkelingslanden evenredig aandeel dienen te hebben in de opbrengsten uit de exploitatie van de bodemschatten op de internationale zeebodem.
- 3.13. De Gemeenschap geeft de verzekering dat de officiële steunverlening (Gemeenschap + lid-staten) binnen afzienbare tijd het internationaal aanvaarde doel van 0,7% van het bruto nationaal produkt zal bedragen. Deze toezegging verplicht met name de "rijke" lid-staten van de Europese Gemeenschap.
- 3.14. De Gemeenschap werkt mee aan een regeling ten aanzien van de schulden, die uitdrukkelijk rekening houdt met de ontwikkelingsfacetten van het vraagstuk en die zich niet beperkt tot financieringsaspecten.
- 3.15. De Gemeenschap begint onderhandelingen met het oog op een verlenging van de Overeenkomst van Lomé en zal niet alleen een kwantitatieve uitbreiding, maar ook een kwalitatieve verbetering nastreven.
- 3.16. De Gemeenschap breidt haar financiële en technische hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden aanzienlijk uit om op deze wijze tot een beter evenwicht te komen met de omvang van de ontwikkelingshulp aan de landen van de Overeenkomst van Lomé.

- 3.17. De steunverlening van de Gemeenschap wordt zoveel mogelijk op die armste ontwikkelingslanden geconcentreerd die het dringendst op rechtstreekse hulp zijn aangewezen en waarvan het nationale sociale beleid erop gericht is het lot van de armste bevolkingsgroepen te verbeteren. Bij de keuze van projecten en sectoren nemen de armste bevolkingsgroepen eveneens een centrale plaats in.
- 3.18. De voorwaarden voor de toekenning van steunverlening van de Gemeenschap worden op grond van de stand van de ontwikkeling in de afzonderlijke ontwikkelingslanden gedifferentieerd. Deze voorwaarden worden afgestemd op de voorwaarden voor de bilaterale steunverlening van de lid-staten.
- 3.19. Op communautair niveau wordt een bijdrage geleverd voor de afschaffing van de leveringsafspraken die aan de door de lid-staten toegekende steun verbonden zijn. Voorlopig wordt besloten dat in het kader van de steunmaatregelen ter beschikking gestelde bedragen behalve in de lid-staat die de steun toekent, ook in een ontwikkelingsland kunnen worden uitgegeven. In een volgende fase wordt overeengekomen dat de desbetreffende middelen ook in een andere lid-staat kunnen worden uitgegeven.
- 3.20. De voedselhulp van de Gemeenschap - met name in de vorm van graanleveranties - moet, rekening houdende met de belangen van de ontwikkelingslanden, worden uitgebreid. De Gemeenschap moet daarbij volgens het "forward planning"-beginsel te werk gaan en de verdeling behalve door bemiddeling van de reeds vermelde niet-gouvernementele organisaties in versterkte mate op grond van het wereldvoedselprogramma laten afwikkelen. De doelmatigheid van de voedselhulp wordt groter door een bijkomende financiële hulpverlening ter verbetering van de opslag en verdeling.

o

o

o

09022460